

ધોરણ - 6

વિજ્ઞાન

પાઠ : 7 વનસ્પતિની જાણકારી મેળવવી
સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન 1. નીચેનાં વાક્યોને સુધારીને તમારી નોંધપોથીમાં ફરીથી લખો :

(1) પ્રકાંડ જમીનમાંથી પાણી અને ખનીજ ક્ષારોનું શોષણ કરે છે.

✓ મૂળ જમીનમાંથી પાણી અને ખનીજ ક્ષારોનું શોષણ કરે છે.

(2) પર્ણો વનસ્પતિને ટકાર રાખે છે.

✓ પ્રકાંડ વનસ્પતિને ટકાર રાખે છે.

(3) મૂળ પાણીનું વહન પર્ણો સુધી કરે છે.

✓ પ્રકાંડ પાણીનું વહન પર્ણો સુધી કરે છે.

(4) પુષ્પમાં પુંકેસર અને દલપત્રોની સંખ્યા હંમેશાં સમાન હોય છે.

✓ પુષ્પમાં પુંકેસર અને દલપત્રોની સંખ્યા હંમેશાં સમાન હોતી નથી.

(5) જો પુષ્પનાં વજ્રપત્રો જોડાયેલાં હોય, તો તેનાં દલપત્રો પણ જોડાયેલાં જ હોય છે.

✓ જો પુષ્પનાં વજ્રપત્રો જોડાયેલાં હોય, તો તેનાં દલપત્રો જોડાયેલાં હોય કે ન પણ હોય.

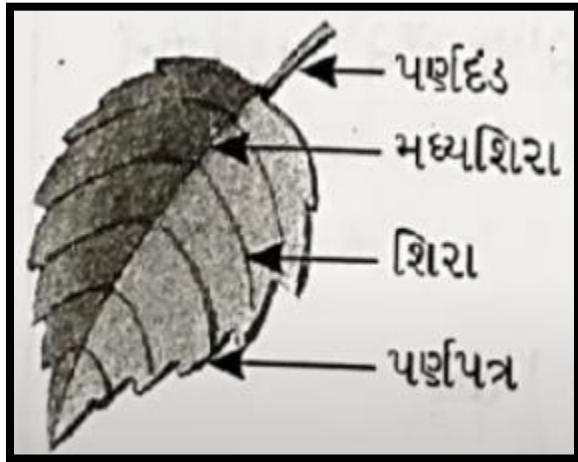
(6) જો પુષ્પનાં દલપત્રો જોડાયેલાં હોય, તો તેનું સ્ત્રીકેસર દલપત્ર સાથે જોડાયેલું હોય છે.

✓ જો પુષ્પનાં દલપત્રો જોડાયેલાં હોય, તો તેનું સ્ત્રીકેસર દલપત્ર સાથે જોડાયેલું હોય અથવા ન પણ હોય.

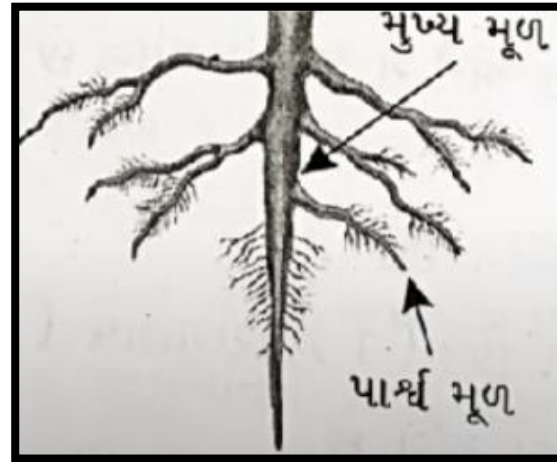
પ્રશ્ન 2. આકૃતિ દોરો . (1) પર્ણ (2) સોટીમૂળ (3) પુષ્પ

ઉત્તર :-

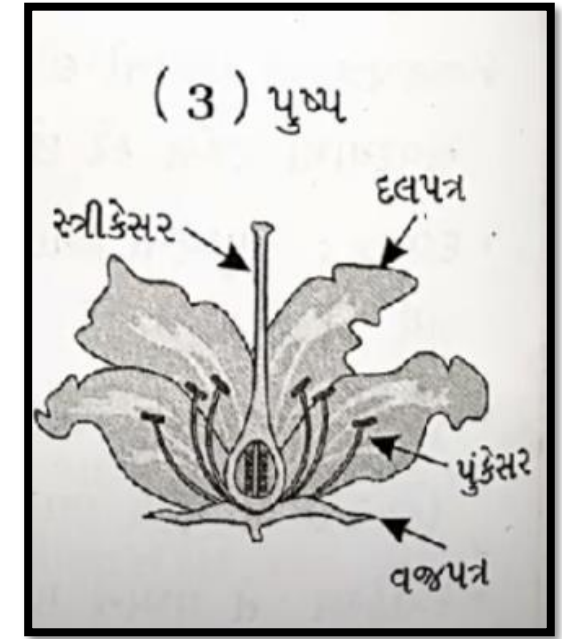
પર્ણ

સોટીમૂળ

પુષ્પ

પ્રશ્ન ૩. શું તમે તમારા ઘરમાં કે અડોશપડોશમાં એવી વનસ્પતિ શોધી શકો કે જેનું પ્રકાંડ લાંબું પણ નબળું હોય ? તેનું નામ લખો . તમે તેને ક્યાં જૂથમાં વર્ગીકૃત કરશો ?

ઉત્તર : પ્રકાંડ લાંબું અને નબળું હોય તેવી વનસ્પતિ મની પ્લાન્ટ છે.
તેને 'વેલા' પ્રકારની વનસ્પતિમાં વર્ગીકૃત કરાય.

પ્રશ્ન 4. વનસ્પતિમાં પ્રકાંડનું કાર્ય શું છે?

ઉત્તર : પ્રકાંડનું કાર્ય : પ્રકાંડનું કાર્ય મૂળ દ્વારા શોષાયેલા પાણી અને ખનીજ ક્ષારનું પ્રકાંડની શાખાઓ અને પર્ણો તરફ વહન કરવાનું છે.

પ્રશ્ન 5. નીચેનામાં ક્યાં પર્ણો જાલાકાર શિરવિન્યાસ ધરાવે છે?
ઘઉં, તુલસી, મકાઈ, ઘાસ, કોથમીર, જાસૂદ.

ઉત્તર : પર્ણોમાં જાલાકાર શિરવિન્યાસ ધરાવતી વનસ્પતિ :તુલસી, કોથમીર અને જાસૂદ.

પ્રશ્ન 6. જો કોઈ વનસ્પતિ તંતુંમૂળ ધરાવતી હોય, તો તેનાં પર્ણોનો શિરવિન્યાસ સામાન્ય રીતે કેવા પ્રકારનો હોય શકે?

ઉત્તર : જો કોઈ વનસ્પતિ તંતુંમૂળ ધરાવતી હોય, તો તેનાં પર્ણોમાં સમાંતર શિરવિન્યાસ હોય.

પ્રશ્ન 7. જો કોઈ વનસ્પતિનાં પર્ણો જાલાકાર શિરવિન્યાસ ધરાવે, તો તેનાં મૂળ ક્યાં પ્રકારનાં હશે?

ઉત્તર : જો કોઈ વનસ્પતિનાં પર્ણો જાલાકાર શિરવિન્યાસ ધરાવે તો તેનાં મૂળ સોટીમૂળ હોય.

પ્રશ્ન ૮. કોઈ પર્ણની કાગળ પર લીઢેલ છાપને જ જોઈને શું એ
વનસ્પતિનાં મૂળ તંતુમૂળ છે કે સોટીમૂળ એ કહેવું શક્ય છે?

ઉત્તર : હા, કોઈ પર્ણની કાગળ પર લીઢેલ છાપ જોતાં તે
વનસ્પતિનાં પર્ણોમાં સમાંતર શિરવિન્યાસ હોય, તો તેનાં
મૂળ તંતુમૂળ હોય, અને પર્ણો જાળાકાર શિરવિન્યાસ હોય,
તો તેનાં મૂળ સોટીમૂળ હોય તેમ કહી શકાય.

પ્રશ્ન 9. પુષ્પના ભાગોનાં નામ લખો.

**ઉત્તર : પુષ્પ ના ભાગો : (1) વજ્રપત્ર (2) દલપત્ર (3) પુંકેસર
(4) સ્ત્રીકેસર .**

પ્રશ્ન 10. નીચેનામાંથી કઈ વનસ્પતિમાં તમે પુષ્પો જોયાં છે ?

**ઘાસ, મકાઈ, ઘઉં, મરચાં, ટામેટાં, તુલસી, પીપળો, સીસમ, વડ, આંબો, જાંબુ, જામફળ, દાડમ
પપૈયાં, કેળ, લીંબુ, શેરડી, બટાટા અને મગફળી.**

ઉત્તર : આપેલી બધી જ વનસ્પતિને પુષ્પો હોય છે.

પ્રશ્ન 11. વનસ્પતિનો જે ભાગ ખોરાક બનાવે છે તેનું નામ આપો. આ પ્રક્રિયાનું નામ જણાવો.

ઉત્તર : વનસ્પતિના પર્ણો ખોરાક બનાવે છે. વનસ્પતિની ખોરાક બનાવાની પ્રક્રિયાને પ્રકાશસંષ્લેષ કહે છે.

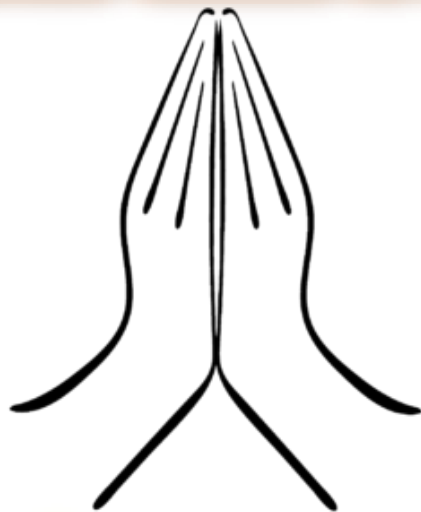
પ્રશ્ન 12. પુષ્પના ક્યાં ભાગમાં તમને બીજાશય જોવા મળશે ?

ઉત્તર : પુષ્પના સ્ત્રીકેસર ભાગમાં નીચે બીજાશય જોવા મળે છે.

પ્રશ્ન 13. જોડાયેલાં તથા છૂટાં વજ્રપત્ર હોય, તેવાં બે પુષ્પોનાં નામ આપો.

ઉત્તર : જોડાયેલાં વજ્રપત્રવાળા પુષ્પો : (1) ધતૂરો (2) જાસૂદ છૂટાં
છૂટાં વજ્રપત્રોવાળા પુષ્પો : (1) ગુલાબ (2) રાય

THANKS

FOR WATCHING